

Wmo adviesraad 's-Hertogenbosch

Advies over het concept- raadsvoorstel “Decentralisatie Begeleiding AWBZ”

Samenvatting van het advies

- De Wmo adviesraad onderschrijft in grote lijnen de inhoud van het concept-raadsvoorstel
- Uitvoering ervan staat of valt met:
 - De kwaliteit van de gemeentelijke regie
 - De kwaliteit van de klantmanager: zijn bejegening, attitude, gespreksvaardigheden, kennis en tijd zullen het verschil maken. Hierin zal geïnvesteerd moeten worden.

Kern van het concept-raadsvoorstel

Het concept-raadsvoorstel "Decentralisatie Begeleiding AWBZ" beschrijft de *tactische* beleidskeuzes, op grond waarvan de voor de gemeente nieuwe taak, namelijk het organiseren en financieren van begeleiding, tot 1 januari 2013 respectievelijk 2014 vallend onder de AWBZ, wordt vormgegeven. Voor deze begeleiding is vanaf 2013 minder geld beschikbaar dan nu onder het huidige regime van de AWBZ het geval is.

Deze *tactische* beleidskeuzes passen in de reeds vastgestelde kadernota de “Sociale Kracht van de Stad”.

Over het concept-raadsvoorstel “Decentralisatie Begeleiding AWBZ” zegt de Wmo adviesraad het volgende:

A. Waardering

De Wmo adviesraad complimenteert uw College en het ambtelijk apparaat voor:

- De zeer gedegen en uitgebreide verkenning van dit voor de gemeente nieuwe beleidsterrein. De “ Inventarisatie en analyse” is een indrukwekkend document en geeft een goed inzicht in huidig vraag en aanbod, het getuigt van kwaliteit en een grote inzet.
- De inzet om alle belanghebbenden (vragers, aanbieders, ambtenaren, belangenorganisaties) mee te nemen in het denkproces en daar op te investeren.
- De openheid, bereidheid tot ontschotting en ont-bureaucratisering en om nieuwe wegen in te slaan.
- De attitude om gezamenlijk de schouders er onder te zetten, voorwaarde om begeleiding – bij krimpende geldmiddelen- te kunnen blijven bieden aan hen die het nodig hebben.
- De gekozen samenwerking met de gemeenten in de Meijerij: kostenbesparend, 'het wiel hoeft maar één keer uitgevonden' te worden.

B. Instemming op hoofdlijnen

De Wmo adviesraad onderschrijft de beschreven ambitie en doelstellingen, het onder gemeentelijke regie vormgeven van de toegang tot het gespecialiseerde begeleidingsaanbod, de uitgangspunten voor de Pgb-regeling en de fasering.

C. Paginagewijs volgen nu opmerkingen en aanbevelingen

N.a.v. blz 4. "Wat houdt de decentralisatie in?"

Verwevenheid van de effecten van de verschillende wetten en beleidsmaatregelen.

Rol Wmo adviesraad.

De Wmo wordt veranderd en uitgebreid. Het recht op zorg vervalt, de plicht tot compensatie van een beperking komt er voor in de plaats.

Er komt geen apart gemeentelijk Wmo beleidsplan.

Waarschijnlijk wordt de Wet Werken naar Vermogen ingevoerd, alsmede de transitie Jeugdzorg, er is de I.Q. maatregel AWBZ en er zijn beperkingen binnen de bijstandswet (Gezinsinkomen).

De Decentralisatie Begeleiding AWBZ heeft gevolgen voor mensen, die vallen in één of meer prestatievelden van de Wmo; daarnaast hebben bovengenoemde wetten en maatregelen gevolgen voor diezelfde mensen, die vallen onder de Wmo.

De Wmo adviesraad wil de vinger aan de pols houden en wil weten wat de effecten van al deze wetten en maatregelen zijn voor de mensen, die het betreffen. Als er dan geen apart Wmo plan komt, waarin deze effecten zichtbaar kunnen zijn, dan wil de Wmo adviesraad graag:

- meepraten in de voorbereiding van beleidsmaatregelen,
- dan wel advies uitbrengen over **regelgeving** op verwante beleidsterreinen.

Blz. 5. Bovenaan Begeleiding Jeugd

De begeleiding voor de jeugd tot 18 jaar wordt onder de Wmo gebracht, echter tot 1 januari 2015. Vanaf 1 januari 2015 gaat deze begeleiding vallen onder de nieuwe Wet op de zorg voor de Jeugd.

De Wmo adviesraad acht dit een opmerkelijke gang van zaken, geldverslindend. De adviesraad adviseert uw College na te gaan of hier geen andere oplossing voorhanden is: bijvoorbeeld de begeleiding voor de jeugd tot 1 januari 2015 onder de AWBZ te laten en dan in 2015 in één keer in het goede regime te plaatsen: de Wet op de zorg voor de Jeugd.

Bij blz. 6. Aantal inwoners met begeleiding

Nadere informatie leert ons, dat de cijfers in deze tabel niet absoluut moeten worden genomen, doch indicatief. Er blijken al weer nieuwere cijfers voorhanden te zijn. Wat leert vergelijking van deze cijfers? Is er sprake van een toename van de vraag?

Bij blz. 7. Punt 7. Wat willen we bereiken

In dit hoofdstukje zijn de ambitie en doelstellingen beschreven.

De Wmo adviesraad onderschrijft de beschreven ambitie en doelstellingen.

De adviesraad adviseert u het woord "meer" in het tweede gedeelte van de ambitie weg te laten. Preventie moet voorkomen, dan wel uitstellen dat mensen het niet meer kunnen.

Bij blz 9. Vernieuwen van het begeleidingsaanbod

De genoemde mogelijkheden om alternatieve, goedkopere etc. vormen van begeleiding te organiseren behoeven concrete uitwerking, want bijvoorbeeld: wat is het faciliteren van inwoners om meer gebruik te maken van eigen kracht en sociale netwerken? Wat wordt bedoeld? Het is belangrijk dat deze kernopgaven niet in mooie woorden blijven steken.

Bij blz 9. Vernieuwen in praktijkwijken

Uw College kiest er voor om de vernieuwing te starten in delen van twee 'praktijkwijken' Noord en West. Ons inziens hoeft niet alles eerst enkel en alleen beproefd te worden in probleem wijken.

Ook hoeft niet alles opnieuw bedacht te worden. *Het is de kunst om aan te sluiten bij dat wat gaande is, dat te versterken en vruchtbaar te laten zijn in het bereiken van de doelstelling dat*

mensen mee blijven doen aan de samenleving en dit zoveel mogelijk vanuit de eigen kracht en eigen regie.

De Wmo adviesraad adviseert uw College de vernieuwing ook te starten in (een gedeelte van een wijk), waar zich al nieuwe initiatieven en coalities hebben gevormd, waar vrijwilligers(organisaties) en professionele organisaties al bouwen aan bijvoorbeeld nieuwe vormen van dagbesteding en ontmoeten. Uw College kan daarmee ook ervaring opdoen met het aansluiten bij al ingezette bewegingen.

Beschouwing bij blz. 9, 10 en 11. Toegang tot het begeleidingsaanbod

De kwaliteit van de gemeentelijke regie en de kwaliteit van de uitvoering zijn cruciaal voor het doen slagen van het streven een samenleving te scheppen waarin mensen meer zorg dragen voor elkaar en waarin mensen vanuit hun eigen kracht zoveel mogelijk hun leven vormgeven.

Aan diegenen, die het loket bemensen, worden hoge eisen gesteld.

- a. De bejegening dient dusdanig te zijn, dat de “klant”, (de vragende burger), zich veilig voelt en zich uitgenodigd voelt om samen zijn vraag te onderzoeken en bereid te zijn om de mentale switch te maken van: ik heb recht op zorg, naar kijken wat ik nodig heb, wat ik zelf kan doen en wie uit mijn omgeving me daarbij kan helpen. Het beschikken over de juiste attitude en gespreksvaardigheden bij diegenen die het loket bemensen, komt er des te meer op aan, *nu er op voorhand geen kant en klare “zorgproducten” aangeboden worden.* Ook zijn er mensen, die hun eigen doelen niet of moeilijk kunnen verwoorden en niet zelf kunnen aangeven, wat ze nodig hebben. Er zijn mensen met psychiatrische problemen, die wel over hun moeilijkheden kunnen vertellen, maar niet kunnen aangeven wat werkelijk nodig is om hun moeilijkheden opgelost te krijgen.. Mensen met verworven hersenletsel blijken, doordat hun cognitief vermogen is veranderd, hun vaardigheden vaak te hoog in te schatten. In hun vraag om begeleiding doen zij zichzelf vaak tekort. Uit onderzoek van de Stichting “Door en Voor” blijkt dat de helft van de ondervraagden zich onvoldoende gehoord voelde door mensen van het Wmo loket.
- b. Naast een juiste bejegening, attitude en gespreksvaardigheid is er kennis en ervaring nodig. Kennis van problemen, ziektebeelden en weten hoe het “veld” in elkaar zit en werkt.
- c. Een gesprek goed voeren, kost tijd.
- d. Er dienen uitstekende contacten te zijn van het loket met de eerste en tweede lijn.
- e. Er moet nagedacht worden over de vraag, welke mensen naar het loket kunnen komen en wie niet. In de “Kanteling” was het de bedoeling dat de intakegesprekken bij de mensen thuis gevoerd zouden worden.
- f. Gegevens uit de intakegesprekken kunnen dienen om nieuwe oplossingen te maken, kleinschalig en in de nabijheid van mensen.

De Wmo adviesraad adviseert uw college zo maximaal mogelijk te investeren in diegenen die het loket bemensen en hen toe te rusten voor hun nieuwe taak en de nieuwe werkwijze. Ook adviseert de adviesraad intake en begeleiding van elkaar te scheiden.

Daarnaast wijst de adviesraad uw college er op de verantwoordelijkheden goed te regelen. Wie is er aansprakelijk wanneer er een foute indicatie (met ernstige gevolgen) wordt gesteld?

Bij blz 11 en 12. Pgb-regeling voor begeleiding

De Wmo adviesraad is verheugd dat er een Pgb-regeling voor begeleiding is gebleven. *De Adviesraad onderschrijft de uitgangspunten in grote lijnen. Graag willen wij over de uitwerking van de uitgangspunten t.z.t. met u in gesprek gaan.*

Blz.15 Communicatie

De Wmo adviesraad benadrukt het belang van communicatie en een professioneel communicatieplan. In het communicatieplan moet het feit dat het recht op zorg vervalt en de plicht tot compensatie van een beperking daarvoor in de plaats is gekomen, opgenomen worden.

De Wmo adviesraad adviseert uw College te gaan werken met ambassadeurs, die het gekozen beleid uitdragen en uitleggen. Naast het feit dat het anders gaat, maakt uw College ook verschil tussen mensen. Mensen met dezelfde problemen kunnen een geheel ander aanbod aan professionele zorg ontvangen, afhankelijk van hun netwerk en hun informele zorg. Kortom: er valt veel uit te leggen. Communiceer in begrijpelijke taal!

D. Tot slot

Vrijwilligers en hun organisaties

In het concept-raadsvoorstel is geen aparte aandacht besteed aan de vrijwilligers en hun organisaties. Dat achten wij een gemis. Eén van de vragen is hoe het vrijwilligerswerk aan kan sluiten op alle veranderingen.

Daar waar de inzet van vrijwilligers voor oplossingen van tekorten moeten zorgen, is het van belang dat vrijwilligers en hun organisaties ook betrokken worden en een gelijkwaardige inbreng hebben in de vormgeving van de hulp- en zorgverlening

De vrijwilliger krijgt meer verantwoordelijkheden, welke begeleiding heeft de vrijwilliger dan nodig? Hoe wordt de verhouding vrijwilliger-professional? Is de professional bereid zeggingskracht in te leveren ten gunste van de vrijwilliger?

De Wmo adviesraad adviseert uw College de vrijwilligersorganisaties actief te betrekken bij de herinrichting van het sociale domein. Dit geldt ook voor mantelzorgers en hun organisaties.

Groei aan de "onderkant van de samenleving"

De Wmo adviesraad heeft grote zorgen over het cumulatief effect van alle bezuinigingsmaatregelen

De Wmo adviesraad weet, dat mensen aan de onderkant van de Bossche samenleving niet of nauwelijks de aansluiting kunnen maken met het systeem, waarin de hulpverlening gegoten is. De "Decentralisatie Begeleiding AWBZ" slaat op mensen, die de weg naar het loket/systeem weten te vinden. Er zijn echter groepen, die die aansluiting, mede door de manier waarop het systeem is ingericht en werkt, niet vinden.

Dit is al een zorg.

Uit de gegevens van organisaties, die de mensen aan de onderkant van de samenleving opvangen, blijkt dat er nu al meer mensen aankloppen bij schuldsanering, voedselbank, etc.. Door de recessie en de cumulatie van alle maatregelen vallen er meer mensen door de "bodem van ons sociale systeem".

De Wmo adviesraad vraagt uw College met klem ook op dit terrein de regiefunctie te pakken, opdat de krachten gebundeld worden van de vele particuliere en vrijwilligersprojecten voor hulp (thuisadministratie, maatjesprojecten, schuldhulpverlening etc.) en de professionele organisaties, die mensen aan de onderkant van de samenleving opvangen. Neem daarbij ook de gegevens van de Straatpastor, het project Zwerfjongeren van VWS mee.

's-Hertogenbosch, 22 april 2012

Wmo adviesraad
G. van der Lee- van Groeningen
Voorzitter

N.B.: Opgesteld voor de val van het kabinet